

ביג' ומיכאל רצו לו

„זודה, הגידי לנו כן, כן, אנו רוצים להתחתן..."

בחוקק משה את דת ישראל, להעניקה לסוגדים סביב עגל הזהב, זכר בתורה חוקי גירושין : אם לא רצה בה „וגתן לה ספר כריתות“.

אולם, ברדתו מהר סיני, נסתבר שחוק נישואין חסר בתחוקה. האם שכח את הנשר אין על ההר ? בימים ההם לקח איש אשה כראות עיניו, חי אתה ללא טכסים, הוסיף אליה אשה שנייה ושלישית. לסי רוחו — פולגימיה היתה חזון נפרץ, מותרת על-פי דיני ישראל. לפיכך לא חייב היה משה לפי סוק בדיני נישואין. הם היו מותרים. גדול רבני כל הדורות משה בן עמרם, לא הרחיק ראות בנבואתו את מעמקי הדורות הבאים אחרייו. ככל שנעשה „זור המדבר תר בות יותר, ירד מוסרו המיני. בעיני חכמי התלמוד היה פרסם הנשואין נטוש. פירותיו מתוקים מדי לגבר, באושים מדי לאשה. הם מתחו גדר סביב הפרסם. תחוקת אמוראי התלמוד, בגלות בבל, השלימה את תורת משה בחוק נישואין שחסר בה. גבר שהגיע אל פרקו וחשק באשה, יכול היה לרוכשה בשלוש דרכים :

(א) „ביאה“ : לפיה, די היה לגבר המאר שר לומר בנוכחות שני עדים „הנה אני כות יחד עמך“, להוסיף בהסכמת האשה „הרי את מקודשת לי בביאה זו“.

(ב) „שטר“ : הפסקה „הריני מביש אותך בשטר זה“, שהיתה כתובה על קלף או נייר כלשהו, הפכה את האשה לקניינו של הגבר. (ג) „כסף“ : הרי אני מקדש איתך בפרו כה זו“ (או חפץ שוה פרוטה), דיה להפוך אשה לאשת איש.

הכסף מחייב פחות. עד מהרה הפכה דרך הכסף לשימושית מכל והשוש. רוב בני ישראל בצאו שהושטת פרוטה לאשה נוחה מכתיבת אותיות על גבי קלף, או שכיבה עם אשה לצורך תוקף הנישואין, ומחייבת פחות. ברבות השנים הפכה הפרוטה לחפץ שימושי מקובל על הכל : טבעת הנישואין, אותה היה הגבר ריכש, עונד על אצבע הי אשה, הופכה (בהסכמתה), לאשתו החוקית. אך ככל שרבו השנים, נתחכמו החכמים. דרך זו, לדעתם, היתה רופפת לבדי, פתחה דרכים בלתי מוסריות לסוגים שונים של גברים שהולכו שולל נשים תמימות. נישואי סתר, ביגמיה נשואי בוסר עם ילדות בנות שש, הפכו למעשי יום יום. גדולי הדור (מנהלי הישיבות) סיכסו עצה ותיקנו תיקון גים שחייבו את מעמד הקידושין בשני עדים, מאוחר יותר בעשרה. לפתע נכחו לרעת, שפקחותם לא גברה על כוח הניצאנות של „הרע באדם“.

עשרה יהודים אשר חיזקו כעדים את תוקף הקידושין, נתפורו, משך הזמן, לכל רוח. הגבר זנח את אשתו, נסע לעיר אחרת, נשא אשה אחרת. עד נכבד נתוסף לטכס הנישואין. היה זה רב הקהילה שהוסמך להורות תורה בישראל על-ידי גדול דורו. אך הרב לא היה אלא עד שנכפה על עורכי הטכס על-ידי תקנה מאוחרת של החוק הדתי. הוא היה כשילל תוקף חוקי, כשם שיתר התקנות ש באו אחר „ביאה, שטר וכסף“. היו תקנות בלבה, לא חוק.

כי בחוק הדתי, בניגוד לחוק האזרחי, זכות ההכרעה בידי התקנה העתיקה ביותר : משה היה גדול מכל הבאים אחריה, „ביאה, שטר וכסף“ השליכו את החסר בתורתו. התורה קדושה מיתר הספרים, שבאו אחריה. על פי סדר הקדושה באים אחר התורה ספרי נביאים וכתובים והתורה שבעל פה. לפיכך, בחילוקי דעות בין שתי הלכות מקבילות המופיעות בתורה ובכתוב מאוחר יותר, מכי ריעה ההלכה המופיעה בתורה, באם לא ניי הן לישוב את הסתירות ביניהם.

המסורת היא ילידת הדת והנישואין הפכו פולחן, אליו נתווספו הלכות רבות, שינות ומשינות. לרבות השנים, לא חלם איש שחשב את עצמו במשהו ליהודי, לחרוג מן המנהג המקובל, שהיה מושתת כולו (פרט להושעת הטבעת — כסף) על תקנות בלתי מחייבות וחסרות תוקף חוקי.

זאת היתה המסקנה המהפכנית אליה הגיע עורך־הדון דוד גנור, במשפט, העלול ל־ חולל מהפכה ביחסים בין האורח והדת ב־ מדינת ישראל.

הולדת־כיסוי שר „העידום הזה“, מודרכת על-ידי הכתב הראשי, אחרון דולק, עקבה משך זי ימים רצופים אחר התפתחות משפטו של הזוג אביגיל ומיכאל יוכי. מוסר אחרון דולק את הדו"ח הבא :

עיניה נתנה באחר. אביגיל (ביג) קלינגר, 25, מזכירת התומרת הפילהרמונית, שחרחרת, ממושקפת ונעימת הליכות, לא

חיזק שר שעשועי. תפקידו של השופט המ־ חוזי בנימין כהן. בן סגן ראש עיריית תל־אביב, הד"ר משה כהן, תבע ריכוז וכח הכרעה בלתי־ רגילים בדיון המפולפל בבעיית חוק הנישואין, אשר עלול היה לחולל סערה וזגזג את הכנסת לדיון בחוק האישות. ברגעים מעטים, ביניהם, בעת הופעתו של שלית הרבנות, הרב מנחם ציוני, בעל הזקן השחור (למטה) נסתמן חיזק של שעשוע בפניו מעוררי הכבוד של השופט כהן.

צדיקה מכוונת. עורך הדיון הצעיר והממושקף, ראובן ויינברג, נציגו של הוועד הנושפי של ממשלת ישראל, בית המשפט המחוזי, התכוין, הריח את רגלו השמאלית בנוחיות על כסא, והצליף, בפילפול גדול, התקפה עזה על סמכותו של הרב הדסאי רב, על כשרות נשואי מיכאל ואביגיל וסמכותו של השופט המחזי להכריע בבעיה.

תיאוריה אנטי־רית. דוד גנור, שסיים את ב־1947 והתפרסם השנו ומיכאל יובל. מהגיש האנטי־רבנית שלו,

העוויות לוגגה. יובל, הבעל הבלתי בית המשפט, אשתו למשכב, היועץ המשפ בעל השם הדי־דובי, המשפט, עסוף גלימת עה. הוא התגרה בהעו כג, כמומחה בחוק הד

